

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

Estudis medievals. En honor d'Anna Maria Compagna

núm. 19 (juny 2022)

Universitat de València

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 19 / juny 2022 / sumari I - II
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.19.24508

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

J. Enric Estrela García (Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (†) (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne -Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Enric Mallorquí-Ruscalleda (California State University at Fullerton), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: M. Luisa Pérez (*Dama metafísica*)

ISSN: 2340-4841

Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, *SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna / International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture*, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)
SCRIPTA, Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna, núm. 19 / juny 2022 / sumari I - II
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.19.24508

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Pau Viciano: «Escriptura exposada, registres escrits i oralitat en la pràctica administrativa medieval. L'organització dels treballs comunals a Vila-real i Castelló (segles XIV-XV)».....	1-18
Enric Mallorquí-Ruscalleda: « <i>Celestina ludens</i> : La negociación del dolor desde la teoría de juegos y la fenomenología de la lectura en <i>Celestina</i> »	18-42
Francisco José Conejero Pascual: «Un procés sobre alcavoteria a la Montcada del segle XVI».....	43-64
Enric Olivares Torres: «Festes a Alzira en 1710 per les victòries de Felip V. Una mostra d'adhesió a la causa borbònica en la guerra de Successió».....	65-76
Manuel Badal: «L'evolució del morfema de cinquena persona en català antic de <i>cantats a cantans</i> ».....	77-92

MONOGRÀFIC

Valentina Ripa & Núria Puigdevall: «Per un compleanno speciale. Ommaggio ad Anna Maria Compagna».....	93-96
Lucia Lazzerini & Roberta Manetti: «Note su <i>Flamenca</i> ».....	97-128
Emanuela Forgetta: «El <i>Llibre de Meravelles</i> i alguns aspectes relacionats amb la <i>matière de Bretagne</i> ».....	129-140
Salvatore Luongo: « <i>Fiz este libro en que puse algunas cosas que fallé en un libro: il Libro del cavallero et del escudero</i> di Juan Manuel e il <i>Llibre de l'orde de cavalleria</i> di Ramon Llull».....	141-158
Raffaele Pinto: «La Catalogna in Dante (dal <i>Fiore</i> alla <i>Monarchia</i>)».....	159-168
Vicent Martines: « <i>Ovidi enamorat</i> de Bernat Metge, de la descriptio puellae a la serenor de l'amor madur. Traducció a l'espanyol i anàlisi d'unitats fraseològiques [UF]»	169-182
Isabel de Riquer: «Isabel de Riquer. El zafiro de Morgana, <i>il migliore che si vide</i> ».....	183-199
Anna Maria Babbi: «La presenza di Vicent Ferrer nel Veneto: l'iconografia».....	200-212
Pietro Cataldi & Cèlia Nadal Pasqual: «Giunto nel luogo che volli fuggire. Il canto CX d'Ausiàs March».....	213-226
Giuseppe Grilli: «Leggere o interpretare Ausiàs March».....	227-234
Michela Letizia: «Annotazioni su un componimento a una poesia di Pere Miquel Carbonell».....	235-240
Josep Lluís Martos: «La <i>Glossa sobre l'Ave Maria molt devota</i> del Natzaré. Transmissió textual, <i>collatio</i> subjacent i edició crítica».....	241-280
Michela Del Savio: «Una lauda per Maria Maddalena nell'inedito laudario di tradizione ligure-piemontese di Agostino Perrone, frate in Provenza (ms. Béziers, CIRDÒC - Mediateca occitana, 913)».....	281-298
Anna Mazza: «Donne a processo per apostasia nell'Archivio Diocesano di Napoli: materiale inedito».....	299-306

RECENSIONS

Jordi Gayà (ed.), <i>Enchiridium Theologicum Lullianum</i> (Júlia Butinyà).....	307-316
Antoni Ferrando & Anna Maria Babbi (eds.) <i>La "cavalleria umanistica" italiana / The Italian "Humanistic Chivalry". Enyego (Inico) d'Àvalos e 'Curial e Guelfa / Enyego (Inico) d'Àvalos and 'Curial e Guelfa</i> (Antonio Cortijo)	317-319
Anton M. Espadaler, <i>Jaufré</i> (Jacob Mompó).....	320-323
Flocel Sabaté, <i>La pena de mort a la Catalunya baixomedieval</i> (Àlex Llinares).....	324-326
Rafael M. Mérida Jiménez, <i>Sodomias hispánicas. Estudios culturales sobre géneros y sexualidades (siglos X a XVII)</i> (Vicent J. Escartí).....	327-329
Maite Simón (ed.), <i>Cent anys fent llibres. La trajectòria d'una editorial universitària. PUV, 1920-2020</i> (Jaume Llambrich).....	330-332
Antoni Ferrando, <i>Llorente i Blasco Ibáñez. Entre la política i la literatura (a propòsit, sobretot, de la guerra de Cuba)</i> (Joaquim Martí).....	333-336

Presentació

1 Aquest número 19 de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna* presenta una particularitat que mai havíem pràcticament posat en execució: el *Monogràfic* està dedicat a celebrar la jubilació d'una estimada amiga de la revista, a més de membre del seu Consell Científic Assessor. Es tracta de la catedràtica italiana Anna Maria Compagna, especialista en filologia i lingüística romànica i, en qualitat de napolitana i docent a la Università degli Studi di Napoli - Federico II, estudiosa del passat aragonés d'aquelles terres que sentim tan pròximes i estimem tant. És, aquest número que ara presentem, una modesta contribució que volem fer des de *Scripta*, per tal de festivar la nova època de la professora Compagna, a qui li augurem una etapa de producció intel·lectual ben fructífera, tan brillant com la que ha portat a cap anteriorment. Per això, des d'aquesta revista en què també en alguna ocasió ha publicat algun treball seu, hem volgut aplegar una sèrie d'aportacions, amb temes i interessos que abasten els segles medievals, període en el qual Anna Maria Compagna ha centrat els seus interessos. Presidenta de l'Associazione Italiana di Studi Catalani (1995-2000), membre corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i membre numerari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, els estudis en el seu honor que publiquem ací són justificadíssims i els oferim amb tota la nostra estima: tant l'equip de la revista com els autors que s'hi han sumat. Més avall hi tornarem.

2. Pel que fa a la secció miscel·lània, hi comptem amb cinc treballs. El primer, de Pau Viciano, de la Universitat de València, porta per títol «Escriptura exposada, registres escrits i oralitat en la pràctica administrativa medieval. L'organització dels treballs comunals a Vila-real i Castelló (segles XIV-XV)». En segon lloc, el professor de la Indiana University-Purdue University Indianapolis, Enric Mallorquí-Ruscalleda, ens aporta el seu estudi «*Celestina ludens*: La negociación del dolor desde la teoría de juegos y la fenomenología de la lectura en *Celestina*». Per la seua banda, Francisco José Conejero Pascual (Universitat d'Alcant), hi publica «Un procés sobre alcavoteria a la Montcada del segle XVI»; mentre que Enric Olivares Torres (Universitat de València) ens ofereix l'article intítulat «Festes a Alzira en 1710 per les victòries de Felip V. Una mostra d'adhesió a la causa borbònica en la guerra de Successió». Finalment, Manuel Badal (Universitat de València), ha col·laborat amb el treball «L'evolució del morfema de cinquena persona en català antic de cantats a cantau» i tanca aquesta secció miscel·lània.

Pel que fa al dossier monogràfic que, com ja hem dit, és en honor de la catedràtica Anna Maria Compagna, el primer que volem fer és donar les gràcies a Valentina Ripa (Università degli Studi di Salerno) i a Núria Puigdevall (Università Suor Orsola Benincasa - Napoli), per la tasca que han desenvolupat, en l'organització, la gestió de les avaluacions i els contactes amb els autors que hi han col·laborat i que no en són pocs. En total, quinze autores i autors per a un conjunt de tretze articles que ens han arribat des d'universitats de les dues ribes de la mar de l'antiga Corona d'Aragó. És per això que toca, ara, agrair la participació a Lucia Lazzarini i Roberta Manetti, de la Università degli Studi di Firenze; Emanuela Forgetta, de la Università degli Studi di Napoli "L'Orientale"; Salvatore Luongo, també de "L'Orientale"; Raffaele Pinto, de la Universitat de Barcelona; Vicent Martines, de la Universitat d'Alacant; Isabel de Riquer, igualment de la Universitat de Barcelona; Anna Maria Babbi, de la Università degli Studi di Verona; Pietro Cataldi i Cèlia Nadal Pasqual, de *SCRIPTA, Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 19 / juny 2022 / sumari I - II ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.19.24508

la Università per Stranieri di Siena; Giuseppe Grilli, de la Università Roma Tre; Josep Lluís Martos, de la Universitat d'Alacant -ja citada-; Michela Del Savio, de la Università degli Studi di Torino i, finalment, les recercadores independents Michela Letizia i Anna Mazza. Sobre els treballs que han aportat, ja en parlen Valentina Ripa i Núria Puigdevall, i no és ara el moment d'insistir.

Per finalitzar la presentació del volum, indiquem que a la darrera secció trobarem les recensions signades per Júlia Butinyà, Antonio Cortijo, Jacob Mompó, Àlex Llinares, Vicent J. Escartí, Jaume Llambrich i Joaquim Martí, que ens ofereixen les seues lectures sobre alguns volums apareguts recentment i sobre temes que estem segurs que són de l'interés dels nostres lectors.

3. En aquest punt, encara, és just agrair la col·laboració de Maria Luisa Pérez Rodríguez, que ens ha cedit la reproducció de l'obra que il·lustra la portada d'aquest número i, també, l'auxili tècnic de Robert March. Per últim, i com és de justícia, volem donar les gràcies als avaluadors externs, que realitzen un treball ben poc vistós, però, sense el qual la nostra publicació no seria possible. Sense tots aquests i sense les aportacions de les autores i dels autors d'aquest volum, *Scripta* 19 no hauria pogut arribar a bon port.

Vicent Josep Escartí

Director de *Scripta*